

Naziv predmeta	POVIJEST CRKVE U HRVATA, I.: STARI I SREDNJI VIJEK						
Kratica	CP03/2	ISVU šifra	95435				
Vrsta	Predavanja (3 sata tjedno)						
Razina	Srednja						
Godina	I.	Semestar	ljetni				
ECTS	4 ECTS boda						
Nastavnik	Doc. dr. sc. Grgo Grbešić/ Dr. sc. Ivan Zubac						
Cilj ili svrha kolegija	Stjecanje znanja o povijesnim zbivanjima i razvoju Crkve u hijerarhijskim i teološkim segmentima na teritoriju srednjovjekovne Hrvatske. Utjecaj Crkve na formiranje kulture i pismenosti hrvatskog naroda, te važnost odnosa Crkve u formiranju srednjovjekovnog hrvatskog društva i Hrvatske kraljevine.						
Preduvjeti za upis	Osnovno poznavanje stanja u Hrvatskoj ranog srednjeg vijeka, te poznavanje povijesti opće Crkve starog i srednjeg vijeka.						
Ishodi učenja	<p>Nakon uspješno završenog kolegija student će moći:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analizirati hijerarhijski i teološki razvoj Crkve u vremenskoj stvarnosti hrvatskog teritorija starog i srednjeg vijeka. 2. Definirati problematiku odnosa Crkve i države u Hrvatskoj srednjeg vijeka. 3. Poznavati najvažnije povijesne izvore i literaturu o navedenom povijesnom razdoblju 4. Argumentirano raspravljati o događajima i pojavama u Crkvi starog i srednjeg vijeka na teritoriju današnje Republike Hrvatske 						
Povezanost ishoda učenja, nastavnih metoda i ocjenjivanja	Nastavna aktivnost	ECTS	Ishod učenja	Aktivnost studenata	Metode procjenjivanja	Bodovi	
						min	max
	Pohađanje predavanja i aktivna uključenost	0,5	1-4	Prisutnost na nastavi uz aktivno sudjelovanje	Evidencija	5	10
	Sudjelovanje u interaktivnim diskusijama	0,5	1-4	Aktivno sudjelovanje	Evaluacija	5	10
	Kontinuirana provjera znanja (kolokvij 1)	1	1-4	Priprema za pismeni ispit	Pismeni ispit	15	25
	Kontinuirana provjera znanja (kolokvij 2)	1	1-4	Priprema za pismeni ispit	Pismeni ispit	15	25
	Završni ispit	1	1-4	Ponavljanje usvojenog gradiva	Usmeni ispit	20	30
Ukupno:	4					60	100
Konzultacije	Kabinet br. 6, u dane održavanja predavanja uz prethodnu najavu mailom: grgo.grbesic@gmail.com; ivan.zubac@djkbh.hr						
Kompetencije koje se stječu	Stjecanje poznavanja povijesti kršćanstva i crkvenih prilika u periodu starog i srednjeg vijeka na područjima današnje Republike Hrvatske, te utjecaji crkveno – političkih događanja Europe starog i srednjeg vijeka i njihov odraz na povijesna kretanja na Hrvatskom područjima.						
Sadržaj	<p>Proučava se Crkva i kršćanstvo u Hrvata na osnovi utvrđenih i dokumentiranih činjenica. Upoznaje se s bogatstvom vjerskog života i stvaranjem religioznog mentaliteta hrvatskoga naroda. Kršćanstvo na područjima današnje Hrvatske u vrijeme rimske vlasti i osnutak prvih kršćanskih zajednica, utemeljeno na pisanim i arheološkim izvorima. Kršćanstvo na području Ilirika i Istre od Konstantina Velikog do pada Zapadnog Rimskog carstva i naseljavanja novopridošlih naroda. Obuhvaćeno je povijesno razdoblje od dolaska i pokrštenja Hrvata i širenja kršćanstva sve do formiranja biskupija na današnjem Hrvatskom području, te ustrojstva crkvene hijerarhije. Predstavljaju se obilježja kasnog srednjeg vijeka i društveno-politički utjecaji na razvoj Crkve u Hrvatskoj. Period pod mađarskom upravom i utjecaj Mađara na crkvenu organizaciju u sjevernoj Hrvatskoj, te problem Dalmacije i crkvene jurisdikcije na tim područjima, sve do problema inkvizicije na području Hrvatske i crkvene organizacije u XVI. st.</p> <p>Stječe se poznavanje najvažnijih događaja i osoba u crkvenom i političkom životu Hrvatske.</p>						

Obvezna literatura	F. ŠANJEK, <i>Crkva i kršćanstvo u Hrvata</i> , Zagreb, 1993., str. 40.-352.; N. BUDAK-T. RAUKAR, <i>Hrvatska povijest srednjeg vijeka</i> , Zagreb, 2006.; F. VERAJA, Kapela sv. Venancija u Rimu i kult solinskih mučenika, u: <i>Salonitansko-splitska Crkva u prvom tisućljeću kršćanske povijesti</i> , Split 2008., str. 81.-106.; T. MARASOVIĆ, <i>O vremenu obnove salonitanske crkve u Splitu</i> u: <i>Salonitansko-splitska Crkva u prvom tisućljeću kršćanske povijesti</i> , Zbornik međunarodnog znanstvenog skupa u povodu 1700. obljetnice mučeništva sv. Dujma, u Splitu, 2004., 2008., str. 417.-433.; J. LUČIĆ, <i>Crkvene prilike u Hrvata u drugoj polovici IX. stoljeća</i> , u: <i>Počeci hrvatskog kršćanskog i društvenog života od 7.st. do kraja 9.st.</i> , Zbornik radova Drugog međunarodnog simpozija o hrvatskoj crkvenoj i društvenoj povijesti, Split 1985., CUS 1990., str.255.-269.; D. TUKARA, Mučeništvo: model i izvor duhovnosti prve Crkve, <i>Vjesnik đakovačke i srijemske biskupioje</i> , 3(2004)174.-176.; M. JARAK, Ranokršćanski mučenici Panonije, u: <i>1700 godina svetih srijemskih mučenika</i> , Đakovo 2011., str. 51.-70.; A. ŠULJAK, Sirmijsko-panonska Crkva između Nicejskog i Carigradskog sabora, u: <i>1700 godina svetih srijemskih mučenika</i> , Zbornik radova s međunarodnog simpozija o 1700. obljetnici Srijemsko-panonskih mučenika (304.-2004.) (D. Damjanović, pr.), Biblioteka Diacovensia 20, Đakovo 2011., str. 319.-324.; J. DUKIĆ, Doprinos kršćanske epigrafije proučavanju salonitanske hagiografije, u: <i>Splitska hagiografska baština: povijest, legenda, tekst</i> . Zbornik radova međunarodnog znanstvenog skupa 2011., (N. Cambi et ali, ur.), Split 2014., str. 195.-219.; B. GABRIČEVIĆ, O počecima kršćanstva u Saloni. Najstariji tragovi navještanja Evanđelja na istočnoj obali Jadrana, u: <i>Počeci hrvatskog kršćanskog i društvenog života od 7.st. do kraja 9.st.</i> , Zbornik radova Drugog međunarodnog simpozija o hrvatskoj crkvenoj i društvenoj povijesti, Split 1985; Split 1990., str. 71-85.; F. ŠANJEK, Uloga papinstva u afirmaciji Hrvatske u ranom srednjem vijeku (7.-12.st.), u: <i>Problemi sjevernog Jadrana</i> , 9(2008), str. 7.-25.; D. DAMJANOVIĆ BARIŠIĆ, Život i djelo sv. braće Konstantina i Metoda, <i>VDONSB</i> 9-10(2013)677.-680.
Preporučena literatura	<i>Nova zraka u europskom svjetlu, Hrvatske zemlje u ranom srednjem vijeku (550.-1150.)</i> , (ur. J. NIKOLIĆ JAKUS) Zagreb, 2015.; L. MARGETIĆ, Branimirov natpis iz 888. i međunarodni položaj Hrvatske, u: <i>Zbornik Pravnog fakulteta Zagreb</i> 40(1990.), str. 17.-37.; F. ŠANJEK, <i>Kršćanstvo na hrvatskom prostoru. 7.-20. st.</i> , Zagreb, 1996., str. 37.-288.; M. VIDOVIĆ, <i>Povijest Crkve u Hrvata</i> , Split, 1996., str. 9.-131.; M. BRKOVIĆ, <i>Srednjovjekovna Bosna i Hum: Identitet i kontinuitet</i> , Mostar, 2002.; D. DAMJANOVIĆ, Povijesna pozadina arijanskog krivovjerja u Srijemskoj metropoliji, u: <i>Diacovensia</i> 19(2011)1, str. 63.-74.; K. JURIŠIĆ, <i>Ranije pokršćavanje Hrvata i problem nedostatka arheoloških spomenika</i> , u: Zbornik radova Drugog međunarodnog simpozija o hrvatskoj crkvenoj i društvenoj povijesti, Split 1985., CUS 1990., str. 249-254.
Oblici provođenja nastave	Predavanja, power point prezentacije, multimedijalni materijali, te povremena interaktivna diskusija.
Način provjere znanja i polaganja ispita	Pismeni i usmeni ispit.
Jezik poduke i mogućnosti praćenja na drugim jezicima	Hrvatski jezik (jezik poduke). Talijanski i engleski jezik (mogućnost praćenja).
Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe svakog predmeta i/ili modula	Anonimna anketa i analiza ispitnih rezultata.